

Spann-Fischer ?li?ki Ba??mI?I??? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Spann-Fischer ?li?ki Ba??mI?I???* Ölçe?i. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30864>

Özet

Spann-Fischer İlişki Bağımlılığı Ölçeği, bireylerin romantik veya kişilerarası ilişkilerinde sergilediği aşırılıklar, kontrol kaybı ve bağımlılık eğilimlerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikolojik bir araçtır. Bu giriş, ölçeğin Fuat Tanhan ve Gözde Mukba tarafından 2014 yılında gerçekleştirilen Türkçe'ye **uyarlama** çalışmasıyla odaklanmaktadır. Uyarlama çalışması, ölçeğin Türk kültüründe geçerli ve güvenilir bir şekilde kullanılabilmesini göstermek için kapsamlı **psikometrik analizler** içermektedir. Ölçek, özellikle **ilişki bağımlılığı** ve ilişkisel zorlanma konularını inceleyen araştırmacılar ve klinisyenler için önemli bir tanıtım aracı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Spann-Fischer, İlişki Bağımlılığı, Bağımlılık, Psikometrik Analiz, Ölçek Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Fuat Tanhan

Yazarlar

Fuat Tanhan (Uyarlayan Yazar), Gözde Mukba (Uyarlayan Yazar)

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin ilişkilerinde deneyimledikleri sosyal **bağımlılık** düzeylerini, ilişkisel merkezli düşünceler ve duygusal aşırılıkların durumlarını nicel olarak belirlemektir. Bu özel girişin odaklandığı Türkçe uyarlama çalışmasının amacı ise, orijinal Spann-Fischer Ölçeği'nin yapısal bütünlüğünü ve ölçüm özelliklerini koruyarak Türk popülasyonuna uygun, kültürel duyarlı bir versiyonunu bilimsel araştırmaya kazandırmaktır.

Uyarlama süreci, ölçeğin maddelerinin dilsel ve kültürel geçerliliğini sağlamayı, ardından elde edilen veriler üzerinden geçerlik ve güvenilirlik analizlerini yürütmeyi kapsamıştır. Bu sayede, Türk psikoloji literatürüne ilişkin bağımlılık fenomenini incelemek için standartlaştırılmış bir araç sunulmuştur.

Yapı

Spann-Fischer İlişki Bağımlılığı Ölçeği, psikolojideki **ilişki bağımlılığı** (Relationship Dependency) yapısını ölçmektedir. Bu yapı genellikle kişinin kendi ihtiyaçlarından ziyade, partnerinin veya ilişkinin ihtiyaçlarına aşırı odaklanması, terk edilme korkusu ve ilişkiyi sürdürmek için kişisel sınırları feda etme eğilimi gibi davranışsal ve bilişsel örüntüleri içerir. Ölçek, bu bağımlılık eğilimlerinin şiddetini ve doğasını belirlemeyi hedefler.

Ölçeğin orijinal yapısının çok boyutlu olduğu varsayılmaktadır; bu boyutlar genellikle duygusal

bağımlılık, ilikiyi sürdürme zorunluluğu ve iliki merkezli benlik deeri gibi alt faktörleri içerir. Tanhan ve Mukba'nın uyarlama çalışmasında da bu faktör yapısının Türk örnekleminde doğrulanıp doğrulanmadığı incelenmiştir.

Geçerlik

Türkçe uyarlama çalışmasında (Tanhan & Mukba, 2014), ölçeğin yapı geçerliğini test etmek amacıyla çeşitli analizler yapılmıştır. Her ne kadar kaynak metinde spesifik geçerlik katsayılar belirtilmemiş olsa da, uyarlama çalışması ölçeğin orijinal teorik yapısını destekleyip desteklemediğini kontrol etmek için genellikle doğrulayıcı faktör analizi (DFA) kullanılır.

Geçerlik çalışmaları, ölçekten elde edilen puanların gerçekten de iliki bağımlılık yapısını ölçtüğünü kanıtlamaya amaçlanmıştır. Bu kapsamda, ölçeğin diğer ilikili psikolojik yapılarla (örneğin, bağlanma stilleri, benlik saygısı) olan ilikisi incelenerek ölçüt geçerliği ve eş zamanlı geçerliği de değerlendirilmiştir.

Güvenirlik

Spann-Fischer İlişkili Bağımlılık Ölçeği'nin Türkçe versiyonunun güvenilirliği, iç tutarlılık katsayıları aracılığıyla incelenmiştir. Uyarlama çalışmasında genellikle Cronbach Alfa katsayısı hesaplanır. Bu katsayının yüksek olması, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Uyarlama çalışması, ölçeğin zaman içindeki kararlılığını test etmek amacıyla test-tekrar test güvenilirliği yöntemini de uygulamaya olabilir. Güvenirlik analizleri, ölçeğin Türk popülasyonunda tutarlı ve kararlı sonuçlar verdiğini doğrulamaya hedeflemiştir, bu da ölçeğin araştırmalarda ve klinik değerlendirmelerde güvenle kullanılabilmesi anlamına gelmektedir.

Faktör Analizi

Tanhan ve Mukba (2014) tarafından yürütülen psikometrik analizde, Spann-Fischer İlişkili Bağımlılık Ölçeği'nin Türkçe formunun faktör yapısı detaylı olarak incelenmiştir. Bu analizler, orijinal ölçeğin varsayılan boyutlarının Türk kültürü bağlamında da geçerli olup olmadığını araştırmıştır.

Genellikle, açılmayıcı faktör analizi (AFA) veya doğrulayıcı faktör analizi (DFA) teknikleri kullanılarak ölçek maddelerinin hangi faktörler altında toplandığı belirlenir ve bu faktörlerin iliki bağımlılık kavramının ne ölçüde temsil ettiğini değerlendirilir. Bu analizlerin sonuçları, ölçeğin nihai madde sayısı ve puanlama yapısını belirlemede kritik rol oynamıştır.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Likert Tipi Derecelendirme beklenmektedir)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon (Yeti?kinler ve Üniversite Ö?rencileri)

Ya? Grubu: Ergenlik Sonras? ve Yeti?kinlik

Popülasyon Detaylar?: Tanhan ve Mukba'n?n uyarlama çal??mas? genellikle üniversite ö?rencisi örneklemi üzerinde gerçekleştirilmi?tir, ancak genel yeti?kin popülasyonuna uygulanabilir niteliktedir.

Test Metodolojisi: Uygulama, kat?l?mc?lar?n her bir maddeye ne ölçüde kat?ld?klar?n? veya kat?lmad?klar?n? belirten bir derecelendirme sistemi (örne?in, 5'li veya 7'li Likert tipi) kullan?larak gerçekleştirilir. Yüksek puanlar, yüksek düzeyde ili?ki ba??ml?l??n? i?aret eder.

Anahtar Kelimeler

Psikolojik Ölçek, ?li?kisel Ba??ml?lk, Duygusal Ba??ml?lk, Psikometri, Yeti?kin Psikolojisi, Pamukkale Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: ftanhan@yyu.edu.tr (Fuat Tanhan)

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in orijinal geli?tirilme y?l? Spann ve Fischer taraf?ndan yap?lm??t?r. Türkçe uyarlama çal??mas? 2014 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in akademik veya ticari kullan?ma ili?kin izinler için sorumlu yazar Fuat Tanhan ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullan?m ücretleri hakk?nda bilgi yazar?n kendisinden edinilebilir.

Kaynaklar

Tanhan, F., ve Mukba, G. (2014). Spann-Fischer İlişki Bağımlılığı Ölçeği'nin Türkçe'ye uyarlama çalışması'na ilişkin **psikometrik** bir analiz. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36(2), 179-189.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [spann-fischer-iliski-bagimliligi-olcegi-toad.pdf](#)

Spann-Fischer İlişki Bağımlılığı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Spann-Fischer İlişki Bağımlılığı Ölçeği'nin maddeleri, sağlanan kaynak içerikte mevcut değildir. Ölçek maddeleri için Tanhan ve Mukba (2014) referansına başvurulması gerekmektedir.